

ÚLOHA: NABITÉ KULIČKY NA PRUŽINKÁCH

Zadání:

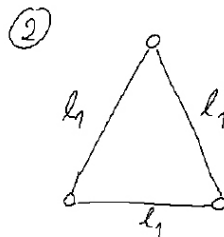
Tři malé kuličky umístěné na dokonale hladkém stole jsou vzájemně spojeny tenkými gumičkami, jejichž klidová délka je l a tuhost k , a vytvářejí rovnostranný trojúhelník. Jaký náboj je třeba přivést na každou kuličku, aby se plocha trojúhelníka zdvojnásobila? Děj probíhá v prostředí s relativní permitivitou ϵ_r .

Řešení:

l, k, ϵ_r

$Q = ?$

$S_1 = 2S$

obecně na tahu pro S trojúhelníka: $S = \frac{l \cdot h}{2}$

$$h = \sqrt{l^2 - \left(\frac{l}{2}\right)^2} = l \sqrt{1 - \frac{1}{4}} = l \frac{\sqrt{3}}{2} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow S = \frac{l \cdot l \sqrt{3}}{2 \cdot 2} = \frac{l^2 \sqrt{3}}{4}$$

$$S_1 = 2S = \frac{l^2 \sqrt{3}}{2} = \frac{l_1^2 \sqrt{3}}{4}$$

$$\frac{l^2 \sqrt{3}}{2} = \frac{l_1^2 \sqrt{3}}{4}$$

$$l_1^2 = 2l^2$$

$$l_1 = \sqrt{2} l$$

každá opuntička se musí prodloužit o: $\Delta l = l_1 - l$
 $\Delta l = (\sqrt{2} - 1)l$

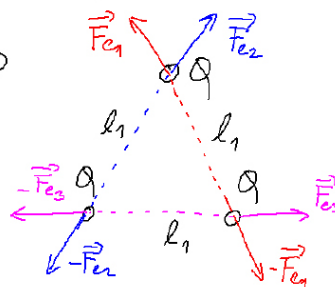
$\Rightarrow$ opuntička je napjatá silou o velikosti: $F_p = k \cdot \Delta l$
 $F_p = k l (\sqrt{2} - 1)$

tato síla opisuje elast. síla působící mezi kuličkami

kuličky se musí odpuzovat $\Rightarrow$

$\Rightarrow$ stejné naboje Q

síly $\vec{F}_e$ mají stejnou směr jako síly $\vec{F}_p$

$\Rightarrow F_e = F_p$

$$\frac{1}{4\pi\epsilon_0\epsilon_r} \frac{Q^2}{l_1^2} = k l (\sqrt{2} - 1)$$

$$\frac{1}{4\pi\epsilon_0\epsilon_r} \frac{Q^2}{2l^2} = k l (\sqrt{2} - 1)$$

$$Q^2 = 8\pi\epsilon_0\epsilon_r k l^3 (\sqrt{2} - 1)$$

$$Q = \pm 2l \sqrt{2k\pi\epsilon_0\epsilon_r (\sqrt{2} - 1)}$$

Každá kulička musí mít náboj s hodnotou $2l\sqrt{2k\pi\epsilon_0\epsilon_r(\sqrt{2}-1)}$ nebo $-2l\sqrt{2k\pi\epsilon_0\epsilon_r(\sqrt{2}-1)}$.